O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVASIYALAR VAZIRLIGI

SAMARQAND IQTISODIYOT VA SERVIS INSTITUTI

"TASDIQLAYMAN"
____
Samarqand iqtisodiyot va servis instituti rektori
M.E. Po'latov
2024 yil "29" 08

Ro'yxatga olindi: №__________
2024 yil "29" 08

«MAXSUS FANLARNI O'QITISH METODIKASI»
FAN DASTURI
(magistratura)

Bilim sohasi:	**400 000 - Biznes, boshqaruv va huquq**
Ta'lim sohasi:	**410 000 - Biznes va boshqaruv**
Ta'lim yo'nalishi:	**70410501 - Bank ishi va auditi**

Samarqand-2024

Fan/modul kodi MFO"M1304		**O'quv yili** 2024-2025	**Semestr** 3	**ECTS - Kreditlar** 6
Fan/modul turi majburiy		**Ta'lim tili** O'zbek/rus		**Xaftadagi dars soatlari** 6
1.	**Fanning nomi**	**Auditoriya mashg'ulotlari (soat)**	**Mustaqil ta'lim (soat)**	**Jami yuklama (soat)**
	Maxsus fanlarni o'qitish metodikasi	60	60	**120**

2

I. Fanning mazmuni

"Maxsus fanlarni o'qitish metodikasi" fanning maqsadi magistrantlarni oliy ta'lim tizimida maxsus fanlarni o'qitish metodikasi, metodologiyasi, nazariy va amaliy asoslari, ularning kelgusidagi pedagogik va ilmiy-tadqiqot faoliyati uchun zarur bo'ladigan zamonaviy pedagogik va psixologik bilimlar bilan tanishtirish, jumladan: davlat ta'lim standartlari va ular asosida ishlab chiqiladigan namunaviy fan dasturlari, o'quv rejalarni ishlab chiqish tartibi, maxsus fanlarni o'qitishda optimal strategiyani tanlay olish, zamonaviy ta'lim texnologiyalarini ishlab chiqish va amalga tatbiq etish, maxsus fanlarni o'qitish metodikasini takomillashtirishda ilmiy-tadqiqot va ta'lim sohasidagi innovatsiyalardan foydalanish haqida chuqur nazariy va amaliy bilimlar berishdan iborat.

3

II. Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari)

1 - mavzu. Maxsus fanlarni o'qitish metodikasiga kirish

Zamonaviy ta'lim tushunchasi. Ta'lim tizimi taraqqiyotining jahon tendensiyalari. Ta'lim sifatini ta'minlash maqsadida tizimni boshqarish tamoyillari. O'zbekistonda ta'lim tizimi. "Maxsus fanlarni o'qitish metodikasi"ning boshqa fanlar bilan aloqasi. Maxsus fanlarni o'qitishning asosiy toifalari.

2- mavzu. O'zbekistonda oliy ta'lim muassalarini kredit-modul tizimiga o'tishi

Kredit-modul tizimining asosiy vazifalari. Kredit –modul tizimining yaratilish tarixi. O'zbekiston Respublikasi oliy ta'lim tizimini 2030 yilgacha rivojlantirish konsepsiyasi. Kredit to'plash o'lchovi tizimining yaratilishi. O'zbekistonda, jumladan Samarqand iqtisodiyot va servis institutida kredit-modul tizimi.

3- mavzu. Ta'lim sohasiga oid qonun, qonunosti hujjatlar va ularning mazmuni

Ta'lim sohasini boshqarishning huquqiy asoslari hamda sohaga oid qonun hujjatlar. Oliy ta'lim tizimining qonunosti hujjatlari va ularning mazmuni. Davlat ta'lim standartlar, o'quv rejalar, fan asturlari va boshqa huquqiy hujjatlar.

4 - mavzu. Qiyosiy metodika

Qiyosiy metodika "Qiyosiy metodika" tushunchasi. Qiyosiy metodikaning maqsadi, vazifalari va o'rganish ob'ekti. Turli ta'lim muassasalarida o'qitish metodikasi (maktab, akademik litsey, kollej, OTM). O'qitishning turli bosqichlarida ta'limni individuallashtirish va tabaqalashtirish muammolari. Intellektual salohiyat nazariyasi. Nazoratga qo'yiladigan zamonaviy talablar. Turli ta'lim muassasalarida o'quvchi va talabalar egallagan bilimlarni baholashning o'ziga xos xususiyatlari.

5 - mavzu. Pedagogning umumkasbiy kompetensiyasi

Kompetentli yondashuv texnologiyasining umumiy tavsifi. Pedagogning kasbiy faoliyati. Zamonaviy pedagog va unga qo'yiladigan talablar. Zamonaviy ta'lim tizimida shaxsning o'z-o'zini tarbiyalashi. Zamonaviy pedagogning kasbiy mahorati. Kasbiy-pedagogik o'z-o'zini boshqarish pedagog kompetentligining asosi sifatida. Kompetensiya va kompetentlik tushunchalari o'rtasidagi o'zaro munosabat. Muammoli vaziyatlarga echim topishda kasbiy kompetentlik.

6 - mavzu. Kasbiy-pedagogik madaniyat

Kasbiy-pedagogik madaniyat – mohir pedagogning asosiy xususiyati sifatida. Pedagogik faoliyat sub'ektlari. Pedagogik faoliyat yurituvchilar - pedagogik faoliyat sub'ektlari sifatida. (Pedagogik faoliyat, pedagogik faollik, pedagogik muloqot). Kasbiy-pedagogik madaniyatning psixologik komponentlari (tahliliy-refleksiv, tashkiliy, baholovchi-informatsion, tuzatuvchi, o'z-o'zini boshqaruvchi aspektlar). Pedagogik muloqot madaniyati kasbiy-pedagogik madaniyatning etakchi komponenti sifatida. Pedagogik muloqotning etakchi strategiyalari: sub'ektlararo muloqot, dialog, hamkorlik va b. Pedagog qiyofasining komponentlari.

7 - mavzu. Oliy ta'lim tizimida o'qitish metodikasi

Oliy ta'limda pedagogik faoliyatning asosiy turlari: ma'ruza -ta'lim tizimining etakchi komponenti sifatida, ma'ruzaning asosiy vazifalari, ma'ruzani tayyorlashning asosiy metodik aspektlari va uni o'tkazish, ma'ruza turlari va ularning tavsifi. Seminar va uning o'ziga xos xususiyatlari. Amaliy mashg'ulot va amaliyot to'g'risida tushuncha, ularning o'ziga xos xususiyatlari. Amaliy darslarning turlari. Amaliy mashg'ulotlarni tashkil etish. Amaliyotni tashkil etish va o'tkazish. Laboratoriya mashg'ulotlarini loyihalashtirish va o'tkazish. O'qitishning ta'lim-tarbiyaviy va rivojlantiruvchi vazifalari. O'qitish jarayonida bilim, malaka va ko'nikmalarni shakllantirish. O'qitish natijalarini nazorat qilish sifati. Talaba ilmiy ishlarining turlari (kurs ishi, bitiruv malakaviy ish, magistrlik dissertatsiyasi, tezis, doklad, maqola). Pedagogik eksperiment, uning metodlari, bosqichlari va tashkil etish shartlari.

8 - mavzu. Pedagogik faoliyatda innovatsiyalar

	Innovatsiya tushunchasi, pedagogik innovatsiyalarni qo‘llash. Pedagogik innovatsiyalarning turlari: yangi g‘oyalar, texnologiyalar, pedagogik faoliyatda yangi vositalar, metod va shakllarni qo‘llash. O‘quv jarayoniga yangi tizimni joriy etish. Innovatsion texnologiyalarni o‘rganish va pedagogik faoliyatda qo‘llash. Pedagogning innovatsion faoliyatini rag‘batlantirish: tanlovlar, mualliflik dasturlari va o‘quv adabiyotlari taqdimotini o‘tkazish, grantlarda va pedagogik mahorat bo‘yicha tanlovlarda ishtirok etish. Kasbiy mahoratini oshirib borish – pedagog innovatsion faolligining omili sifatida. **9 - mavzu. O‘rgatuvchi dasturlarni loyihalash metodikasi** Kursning o‘quv va ilmiy-metodik ta’minotiga qo‘yiladigan zamonaviy talablar. O‘rgatuvchi mualliflik dasturlarini ishlab chiqish va o‘quv adabiyotlarini yaratish masalalari. Modul dasturlari va kurslarni ishlab chiqishning metodik asoslari (mohiyati va asosiy maqsadlari, o‘ziga xos xususiyatlari, tamoyillari). Ta’limni avtonomlashtirish. Modullarning tuzilishi va mazmuni. Modulga asoslangan dastur, uning mazmuni, tuzilishi va tarkibi. Modul texnologiyasi asosida o‘qitishning afzalliklari. Modul asosida o‘qitishni tashkil etish shartlari. Keyslarni ishlab chiqish metodikasi. Innovatsion texnologiyalarini qo‘llash nuqtai nazaridan o‘quv vositalarini tahlil qilish va baholash. Baholash vositalarini ishlab chiqish metodikasi (nazorat savollari, yozma topshiriqlar, testlar). **10 - mavzu. Ta’limni tashkillashtirish shakllari – ta’lim texnologiyasining tarkibi** Ta’limni tashkillashtirish shakllari: mohiyati va mazmuni. Guruhlarda hamkorlikda ishlashni tashkil etish texnologiyasi. Hamkorlikda o‘zaro o‘qish. **11- mavzu. Ta’lim vositalari - ta’lim texnologiyasining tarkibi** Ta’lim vositalari: tushuncha va mazmuni. Grafikli organayzerlar texnikasi. **12-mavzu: Talabalarning mustaqil faoliyatlarini pedagogik boshqarish** Talabalarning mustaqil faoliyatlarini pedagogik boshqarishning mohiyati. Umumo‘quv ko‘nikma va malakalarga ega bo‘lish - talabalarning mustaqil faoliyatlari asosi. O‘quv fani bo‘yicha o‘quv-uslubiy majmua (O‘UM) **III. Amaliy mashg’ulotlar bo’yicha ko’rsatma va tavsiyalar** *Amaliy mashgulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:* 1. Maxsus fanlarni o‘qitish metodikasiga faning peredmeti, maqsad va vazifalari 2. Oliy ta’lim tizimida pedagogik faoliyat turlari. 3. Pedagogning umumkasbiy kompetensiyasi.

	4. Kasbiy-pedagogik madaniyat. 5. Qiyosiy metodikaning xususiyatlari va turli ta’lim muassasalarida darsni tashkil etish va o‘tkazish. 6. Maxsus fanlarni o‘qitish metodikasi: nazariya va amaliyot. 7. Pedagogik faoliyatda innovatsiyalar ularni tashkil etish metodlari va usullari. 8. O‘rgatuvchi dasturlarni ishlab chiqish, topshiriqlar mazmuni. 9. Nazorat turlari va nazorat topshiriqlarini ishlab chiqish. **IV. Mustaqil ta’lim va mustakil ishlar** *Mustaqil ta’lim va mustakil ishlar mavzulari* 1. Pedagogik texnologiyalar tasnifi. 2. Pedagogik texnologiyalarni tadqiq etishning metodologik tamoyillari. 3. Modulga asoslangan o‘quv dasturlari va ularning tuzilishi 4. Zamonaviy pedagogik texnologiyalarning asosiy xususiyatlari. 5. Zamonaviy interaktiv texnologiyalar va ulardan samarali foydalanish usullari. 6. O‘zbekiston Respublikasida masofaviy ta’limning o‘ziga xos xususiyatlari. 7.Ma’ruza mashg‘ulotlarining asosiy vazifalari, ma’ruzani tayyorlashning asosiy metodik aspektlari. 8.Kasbiy-pedagogik madaniyat. 9.Multimedia vositalari yordamida o‘quv jarayonini loyihalashtirish va amalga oshirish. 10. Zamonaviy pedagogning kasbiy mahorati. 11. Maxsus fanlarni o‘qitishning o‘ziga xos xususiyatlari. 12. Amaliy mashg‘ulotlarni samarali tashkil etish usullari va texnologiyalari
4	**V. Fan o’qitilishining natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar)** “Maxsus fanlarni o‘qitish metodikasi” fanini o‘zlashtirish jarayonida magistrant: - fanning maqsadi, vazifasi va predmeti; - oliy ta’lim tizimida pedagogik faoliyat yuritishning mohiyati va muammolari; - maxsus fanlarni o‘qitishdagi yutuq va muammolar, pedagogik faoliyatni modellashtirishning zamonaviy usullari, Boloniya jarayoni deklaratsiyasi va O‘zbekiston Respublikasining jahon ta’lim tizimi integratsiyasi, bank faoliyatini o‘rganishdagi fanlar to‘g‘risida ***tasavvurga ega bo‘lishi*** lozim. O‘quv jarayonida bilimlarning fundamental asoslarini, ilm-fan yutuqlarini qo‘llay olish, o‘qitilayotgan fanning boshqa fanlar bilan aloqasi, fanning asosiy muammo va yutuqlarini bilishi va fan mavzularini modullarga ajrata olish ***ko‘nikmalariga ega bo‘lishi*** kerak. Maxsus fanlarni o‘qitishda ilmiy-tadqiqot natijalaridan faydalanish, oliy ta’limda o‘quv-metodik va ilmiy ishlarni olib borish – auditoriyaga mos o‘quv materiallarini tanlash, mavzular bo‘yicha topshiriq, mashq va

	testlar, o‘quv va tarbiyaviy ishlarni tizimlashtirish, shuningdek, maxsus fanlarni o‘qitishda og‘zaki va yozma tushuntirishlar berish, mashg‘ulotlarda mavzuga mos ta’lim texnologiyalari, kompyuter texnikasi va axborot texnologiyalaridan unumli foydalanish, talabalarning mustaqil ta’lim ko‘nikmalarini hamda ularning kasbiy va ijodiy mahoratlarini rivojlantirish, pedagogik faoliyati bilan bog‘liq turli vaziyatlarda o‘zini qo‘lga olay olish ***malakalariga ega bo‘lishi*** lozim.
5	**VI. Ta’lim texnologiyalari va metodlari:** • ma’ruzalar; • amaliy ishlarni bajarish va xulosalash; • interfaol keys-stadilar; • blits-so ‘rov; • guruhlarda ishlash; • taqdimotlar namoyishi; • jamoa bo‘lib ishlash va himoya qilish uchun loyihalar.
6	**VII. Kreditlarni olish uchun talablar:** Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to‘la o‘zlashtirish, tahlil natijalarini to‘g‘ri aks ettira olish, o‘rganilayotgan jarayonlar xaqida mustaqil mushohada yuritish va joriy, oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo‘yicha yozma ish yoki testni topshirish.
7	**Asosiy adabiyotlar:** 1.Azizov U.O‘. va b.lar. Bank ishi. - T.: "Fan va texnologiya" nashriyoti, 2016. – 640 b. 2.Abdullaeva Sh.Z. Bank ishi. - T.: "Iqtisod-Moliya" nashriyoti, 2017. – 768 b. 3.Azizxodjaeva N., Pedagogik texnologiyalar. -T.: Sharq, 2006. 4.Qurbonov Sh.E., Seytxalilov E. Ta’lim sifatini boshqarish. –T.: Turon-Iqbol, 2006.- 592 bet. 5.Морева Н.А. Технологии профессионального образования. Гриф УМО РФ – М.: Академия, 2010. – 432 с. 6.Панфилова А.П. Инновационные педагогические технологии: Активное обучение: уч. пособие для студ. высш. уч. зав.- М.: Изд. Центр «Академия», 2009. – 192 с. 7.Психолого-педагогические основы образовательного процесса в высшей школе/ Засобина Г.А., Корягина И.И., Воронова Т.А. Учебное Учебное пособие. - Иваново: Иван. гос. ун-т., 2013. - 228 с. **Qo‘shimcha adabiyotlar:** 1 O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining Farmoni. "2022-2026 yillarga mo‘ljallangan yangi O‘zbekistonning Taraqqiyot strategiyasi Taraqqiyot strategiyasi"gi farmoni. 2022 yil 28 yanvar. PF-60-son. 2.Mirziyoev Sh.M. Tanqidiy tahlil, qat’iy tartib-intizom va shaxsiy javobgarlik - har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo‘lishi kerak. – T.: “O‘zbekiston” NMIU, 2017. - 104 b.

	3.Mirziyoev Sh.M. Buyuk kelajagimizni mard va olijanob xalqimiz bilan birga quramiz. – T.: "O‘zbekiston" NMIU, 2017. - 488 b. 4. Mirziyoev Sh.M. Erkin va farovon, demokratik O‘zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz. – T.: "O‘zbekiston" NMIU, 2017. - 56 b. 5. Mirziyoev Sh.M. Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini ta’minlash - yurt taraqqiyoti va xalq farovonligining garovi. – T.: "O‘zbekiston" NMIU, 2017.-48 b. 6. O‘zbekiston Respublikasi bank tizimi / F.M. Mullajonov tahriri ostida; O‘zbekiston Respublikasi Markaziy banki. – T.: “O’zbekiston”, 2011. – 368 b. **Axborot manbaalari:** 1.www.lex.uz – O‘zbekiston Respublikasi Qonun hujjatlari va ma’lumotlari milliy bazasi. 2. www.cbu.uz – O‘zbekiston Respublikasi Markaziy banki rasmiy sayti.
8	Fan dasturi Samarqand iqtisodiyot va servis instituti O`quv uslubiy kengashining 2024-yil 29 avgustdagi 1-sonli yig`ilish bayoni bilan tasdiqlangan. (№FD-14-30)
9	**Fan/modul uchui mas’ullar:** **A.M.Karimova** –SamISI «Bank ishi» kafedrasi mudiri, dotsent i.f.d. **Z.D.Niyozov** – SamISI «Bank ishi» kafedrasi dotsenti i.f.n.
10	**Taqrizchilar:** **Xaydarov Z.Sh.** - «Umar» AITB «Ipak yo’li» Samarqand filiali boshqaruvchi o’rinbosari **Xolmirzayev M.** - TDII, Samarqand filiali “Bug’alteriya hisobi, moliya va statistika” kafedrasi i.f.n. dots.